

September 2019

nr. 89

Pauluse Kiri

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse koguduse kuukiri.

Noorteansambel külas Tallinnas

25. augustil laulis Tartu Pauluse koguduse noorteansambel Tallinnas Endla tänava palvemaja aastapäeval. Anna Humal juhatas ansamblit ja Siim Barkala mängis metsasarvel. Külalisena jutlustas Marek Roots. 23-aastaseks saanud palvemaja on Eesti Evangeelse Vennastekoguduse keskus liikumise taastamisest saadik.

Kammerkoor külas Peterburis

9. juunil laulis Tartu Pauluse kammerkoor Peterburi Jaani kirikus nelipüha jumalateenistusel. Jutlustas Kaido Soom, kes samuti on Tartu Pauluse koguduse liige. Reisiga alustas koor oma 20. aastapäeva tähistamist.

Teoloogia Akadeemia kolib Riia tänavale

28. novembril avab Pauluse kiriku lähedal (Riia 22a) uksed Pastoraat, mis saab koduks EELK UI Tartu Teoloogia Akadeemia, Pereraadiole ja Hingehoiu Keskusele. Valmiv kristlik keskus hõlmab 7-korruselises majas terve esimese korruse, 450 m².

Pastoraati on kavandatud kabel, külaliskorter ja püsinäitus pastoraadi olemuse ning kultuuriloolise pärandi ja ajaloo tutvustamiseks.

TTA juhataja Siimon Haamer loodab, et Pastoraadist kujuneb õnnistatud töö- ja kohtumispaik kristlikele organisatsioonidele ja vaimulikele.

Pastoraati ehitatakse annetajate toel. Lähem info: <https://tartupastoraat.ee/>

Üle 10 000 õnnitleja

3. juulil kell 9 laulatati Tartu Pauluse kirikus koguduse liikmed Marco ja Maarika Tohu. Kohe kiirustasid nad Tallinna tantsupeo proovi, kus nende rõõmu jagas staadionitais rahvast.

Myanmari misjonäriks

Augustis jõudsid Joonas ja Helene Toivanen Yangoni linna Myanmaris.

Kagu-Aasiasse misjonitööle lähetas neid Soome misjoniorganisatsioon Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys (SLEY), aga ka EELK misjonikeskus. Tartu Pauluse on üks Toivanenide tugikogudusi.

Tugikoguduse ülesanne on palvetada misjonäride eest ning toetada nende tööd ka majanduslikult. Oma tööst

annavad nad regulaarselt aru kirja teel. Selleks, et saada Helene ja Joonas sõbrakirju e-maili teel, tuleb endast koguduse kantseleisse märku anda. Tugev side kodukogudusega on misjonäridele väga oluline. Helene ongi just Tartu Pauluse koguduse liige.

26. augustil alustasid Joonas ja Helene keele õppimist. Kuidas edeneb nende töö selles 5 miljoni elanikuga linnas, saame juba varsti lugeda sõbrakirjast.

Burtnieki eelistab põhimõtteid

15. juunil külastas 43 Tartu Pauluse koguduse liiget Valmiera ja Burtnieki kirikuid Lätimaal. Valmieras kõneldi linnakoguduse toimekast elust, kauni loodusega Burtniekis aga laagrikeskusest keskaegse kiriku ümber. Burtnieki koguduse õpetaja ütles, et kogudus on ilma jäänud välismaistest toetajatest, sest Burtnieki kogudus loobub pigem rahast kui oma põhimõtetest.

Annetamine M-Tasku abil

Kogudustele annetuste tegemiseks ei pea olema kaasas sularaha ega isegi pangakaarti. Nüüdsest saab annetusi teha ka mobiilse keskkonna m-Tasku abil.

Kasutusjuhend: https://eelk.ee/imgs/mTasku_25.jpg

Maret Sikk: olen kogenud palju Jumala juhtimist

Pühapäeviti on kirikus Maret Sikk, tihti koos oma õega. Aastaid oli ta raamatupidaja nii koguduses kui raamatupoes. Saame tuttavaks!

Milline oli teie lapseõlv ja pere?

Minu vanemad olid pärit Tartumaalt, isa Puhjast ja ema Rannust. Nad abiellusid 1935. aastal ja asusid Tartusse elama. Isa töötas tol ajal autojuhina Tartu Eksporttapamajas, hiljem Tartu Lihakombinaadis. Ema oli kodune. Mina sündisin 1944. aastal ja minu õde Aino 1948. aastal. Ema ja isa elasid täielikult oma lastele, meie heaolu nimel.

Kui olin saanud aastaseks, ristas mind Tartu Pauluse koguduse õpetaja Harri Haamer. Leiris käisin 1964. aasta juulis Tartu Maarja koguduses, kus õpetajaks oli Richard Sisask. Meid oli tol korral seitse leerilast.

Lõpetasin Tartu V Keskkooli ja läksin tööle Tartu Piimakombinaati arveametnikuna. Sealt saadeti mind kaheks aastaks raamatupidajate kursustele. Töötasin Piimakombinaadis raamatupidajana kolmkümmend aastat.

Kas tundsite nõukogude aja survet kristlastele?

Keskkoolis tuli õpilastel astuda komnooreks. Meie klassis oli aga kolm inimest, kes sellest keeldusid – mina nende hulgas. Olukord oli tõsine, sest kaalul oli keskkooli lõpetamine. Kuna meie pere oli poliitiliselt siiski ohutu, võisin kooli ikkagi lõpetada. Nii läks ka teise protestijaga, kes oli lihtsalt väga eeskujulik õpilane. Kuid kolmas vastupanija oli Harri Haameri poeg Andres, kel jäigi keskkool tol korral pooleli. Tal õnnestus õpingud lõpetada aasta hiljem eksternina.

Milline on Teie perekond praegu?

Piimakombinaadis kohtusin oma tulevase abikaasa Reinaldiga. Meie abielu laulatati Tartu Maarja koguduses 1964. aasta septembris. Sündisid tütre Karin ja Margit. Mõlemad lapsed on meil ka ristitud. Vanem neist elab juba paarkümmend aastat Ameerikas, noorem Tallinnas. Täna olen kahele lapselapsele vanaema ja

kahele lapselapselapsele vanavana-ema. Nad kutsuvad mind Mammiks. Abikaasaga elasime koos 40 aastat, siis tegi elu pöörde ja hetkel elan seetõttu üksi.

Kuidas on kogudusse kuulumine mõjutanud Teie elu?

Mul on läbi elu olnud mingi sisemine kutse tulla Jumala lähedusse. Paljud elusündmused on andnud märku, et Jumal tegutseb ka minu ja minu lähedaste juures. Sellest kõigest, ka kogudusse kuulumisest, on mulle olnud väga suur tugi.

Kuidas Te jõudsite Tartu Pauluse kogudusse?

Tulin Pauluse kogudusse 2001. aastal oma õe kutsel, kes liitus sinise kogudusega 1997. aastal.

Millised on Teie teenimisülesanded koguduses nüüd ja millised olid need varem?

Momendil mul koguduses pidevaid ülesandeid polegi, aeg-ajalt käin Pauluse raamatupoes abiks. Aastatel 2007 kuni 2014 olin ma raamatupidaja raamatupoes Merike Uudami ja õpetaja Joel Luhametsa kutsel. Samal ajal töötasin ka Pauluse koguduse raamatupidajana ning olin koguduse eelmise nõukogu liige. 2014. aastal sain Tallinna Toomkirikus tollaselt peapiiskop Andres Põdralt aukirja. Olgu veel nimetatud, et raamatupidajana olen ma tegutsenud ka Tartu Salemi baptistikoguduses.

Kas Te olete kogenud oma elus mõnda erilist palvevastust või Jumala juhtimist?

Jumala juhtimist olen kogenud väga palju. Piiblis on ju öeldud: paluge, siis antakse teile, otsige, siis te leiate, koputage, siis avatakse teile! Viimati kogesin Jumala palvevastust möödunud kevadel maikuus. Kiirabi viis mu endise abikaasa üliaskes seisundis haiglasse. Käisin meie koguduses Taizé palvusel ja palusin õpetaja Andrus Mõttusel teha eestpalve. Läksin peale palvust koju ja paari tunni pärast helistati haiglast, et Reinald tuli tagasi elule.

Mida ütleksite teistele kristlastele julgustuseks?

Teistele kristlastele ütleksin, et olge ikka rõõmsad! Usun, et tõeline rõõm on seal, kus inimene viibib Jumala õnnistuse all. Nii nagu Piiblis öeldakse: „Aga minu õnn on, et ma olen Jumalale ligi!“

Milline on Teie lemmikkirjakoht Piiblis?

Nimetan lausa kahte piiblisalmi. Esimene neist on: „Jumala käes ei ole ükski asi võimatu“ (Lk 1:37). Teine salm: „Iga le asjale on määratud aeg ja aeg on igal tegevusel taeva all“ (Kg 3:1). Usun, et Jumal saab meid aidata ka siis, kui meie enda nõu on täiesti otsas ja me ei suuda teha muud, kui Tema poole palvetada.

Küsimusi esitas: Marek Roots

Maailma esireket tunnistas Kristusest: „Olla kristlane on minu elu kõige tähtsam tiitel!“

Meeste tennisespordi kõige kõvem käsi on hetkel serblane **Novak Djokovic** (Новак Ђоковић). Aastate jooksul on teda pärjatud mitme kõrge tiitliga – ning alles hiljuti alistas ta tenniseajaloo parimaks mängijaks peetud Roger Federeri.

Oma kuulsuse ja ka rahakuse kõrval tunnistas Djokovic end avalikult kristlaseks. Ta kuulub õigeusu kirikusse ning ütleb: „Olla kristlane on minu elu kõige tähtsam tiitel!“ Ta kannab kaelas ristimärki ja ammutab jõudu regulaarsest piiblilugemisest.

2011. aastal omistas Serbia ortodoksi kirik Djokovicile oma kõrgeima aumärgi: Püha Sava ordeni. Sellega tunnustati sportlase panust Serbia pühakodade renoveerimistööde finantseerimisel. Djokovici teiseks südameasjaks on vaesuses elavad

lapsed. Temanimelise fondi abiga on Serbia lastele annetatud õppevahendeid, remonditud koolimaja ning avatud köök vaestele ja kodututele.

32-aastane Djokovic on abielus. Tema peres kasvab kaks last.

MAREK ROOTS

Usk vajab kannatlikkust

Uues Testamendis öeldakse kirjas heebrealastele: „Me ihkame aga, et igaüks teist osutaks sedasama agarust lootuse kinnitamiseks kuni lõpuni, et te ei jääks loiuks, vaid võtaksite eeskujuks neid, kes pärivad töötused usu ja pika meelega“ (Hb 6:11-12).

Kristlastena teame, et usk Jumalasse on ristiinimese elu nurgakivi. Nii-sugune usk ei tähenda muidugi üksnes nõustumist sellega, et Jumal on olemas. Jumala kui Looja olemasolu tunnustavad ju ka paljud mitte-kristlased – ning isegi kurjad vaimud (Jk 2:19). Ristiusk seevastu tähendab midagi hoopis konkreetsemat. See on kindel ja isiklik veendumus, et Jumal on inimkonna päästmiseks andnud oma Poja Jeesuse Kristuse – ning näidanud sellega armastust meie vastu. See on Jumala sõnade ja tegude üha kasvav usaldamine ning elu koos Jeesusega Püha Vaimu väes.

Heebrea kirja autor eeldas, et seda loevad kristlased, koguduse ristitud liikmed. Nad juba uskusid, et Jeesus on Jumala Tall, maailma pattude kandja. Nüüd aga esitab kirja autor neile uue väljakutse: püsigem sellel

teel, millele Jumal on meid kutsunud! Tõepoolest, kristlase elu võiks võrrelda pikamaajooksuga, kus võidab see, kes suudab finišijooneni vastu pidada. Seepärast kõrvutatakse kirjas heebrealastele usk ja pikk meel või usk ja kannatlikkus.

Pikk meel ja kannatlikkus vaimulikus tähenduses pole meie inimloomuse omadused, vaid Jumala Püha Vaimu annid (Gl 5:22). Usk ilma pikameelsuseta on nagu tuule kätte asetatud küünlaleek, millel puudub kaitsev vari. Kõrbeteekonnal raskusi kohates katkes Iisraeli rahva kannatlikkus – ja kohe kadus ka nende usk Jumalasse. Nad tahtsid pöörduda tagasi Egiptuse orjusesse. Samasugune oht ähvardab ka kristlast, kiusatus muuta suunda või valida hoopis teine tee. Seepärast innustab apostel Jaakobus: „Olge nüüd pika meelega, vennad, Issanda tulemiseni! Vaata, põllumees ootab kallist põlluvilja pika meelega, kuni ta saab varase ja hilise vihma. Olge siis teiegi pika meelega, kinnitage oma südant, sest Issanda tulemine on lähedal!“ (Jk 5:7-8).

Kuidas püsida Jumalale ustavana ja säilitada pikk meel? Kirjas heebrealastele seisab veel: „Ärgem jätkem unarusse oma koguduse kooskäimist, nõnda nagu mõnel on kombeks, vaid julgustagem selleks üksteist – ja seda enam, mida rohkem te näete seda päeva lähenevat“ (Hb 10:25). Püsiv ja viljakas usu elu on võimalik üksnes kristlikus koguduses, teiste usuvennade ja -õdede seas. Kogudus pole ju lihtsalt üks inimlik organisatsioon või klubi, vaid Kristuse ihu, kristlased aga selle ihu liikmed (1Kr 12:12-27). Võib öelda, et koguduses toimub päevast päeva üks suur teineteise julgustamine ja usu kinnitamine. Selleks kasutatakse jumalateenistusi, kiriklikke talitusi, piibli- ja palveringe, isiklikke vestlusi jne.

Pikameelsuse ja kannatlikkuse pärast tuleb ka palvetada. Nagu nimetatud: see on Püha Vaimu and ega olene meie oma iseloomu tugevusest või nõrkusest. Niisiis: taotleme palves usu kõrval alati ka kannatlikkust ja pikka meelt – kuni Kristuse taas-tulemiseni!

MAREK ROOTS

Jumalateenistused

- 8. sept** kell 10 kuld- ja hõbeleer.
15. sept kell 10.
22. sept kell 10.
29. sept kell 10 mihkklipäev.
 kell 12 laste- ja perede jum.
6. okt kell 10. Tartu Pauluse kiriku
 pühitsemise 102. aastapäev,
 jutlustab Arvo Lasting.
13. okt kell 10 lõikustänapüha.

Ülekanded jumalateenistusest on
 Pereraadios ja Youtube keskkonnas.

Kirikus on avatud kaks **mängutuba**,
 kus on võimalik jumalateenistust
 jälgida ekraani ja kõlarite abil.

Koguduse elu nädala sees

Piiblitunnid alates 25. septembrist
 kolmapäeviti kell 17.

Taize palvused neljapäeviti 17.30

Naiskoor alates 11. septembrist
 kolmapäeviti kell 18.15.

Kammerkoor alates 24. septembrist
 teisipäeviti kell 18.15.

Piibliringid:

- E. 2. sept kell 17.15 (Liive)
 P. 8. sept kell 11.30 (Juta)
 E. 9. sept kell 17.15 (Liive)
 E. 16. sept kell 17.15 (Liive)
 T. 17. sept kell 17.00 (Merike)
 P. 22. sept kell 11.30 (Juta)
 E. 23. sept kell 17.15 (Liive)
 E. 30. sept kell 17.15 (Liive)
 T. 1. okt kell 17.00 (Merike)
 R. 4. okt kell 17.00 (Aino)
 P. 6. okt kell 11.30 (Juta)
 E. 7. okt kell 17.15 (Liive)

Noorteõhtud – reedeti kell 19.
 Info: Robert Bunder, tel 59110105.

Kantselei, kirik ja kolumbaarium
 on avatud E-R 10-17, L 10-14,
 P 9-10, telefon 742 0258.

Liikmeannetus (soovitav 1% sisse-
 tulekust) saab teha ülekandega
 (EE282200221005105336, saaja:
 EELK Tartu Pauluse kogudus)
 või kantseleis.

Raamatupood on avatud E-R 10-
 18, L 10-14 ja P 11.30-12.00.

Supiköök E-R 11-13 ja L 10-12:30.

Leerikool

Leerikool algab 30. sept. kell 18:00.
 Tunnid on esmaspäeviti 18:00-19:30.
 Leeripüha on 2. detsembril 2019 kell
 10:00. Eelnev registreerumine ei ole
 vajalik. Tarvitseb vaid esimesse tundi
 kohale tulla. Kohtumiseni!

Leeriiga algab 15. eluaastast, ülemist
 vanusepiiri pole. Leeri saavad tulla
 ka need, kes pole veel ristitud – nad
 ristitakse enne leeriõnnistamist.

Pühapäevakool

Pühapäevakooli avajumalateenistus
 on kirikus 29. septembril kell 12.00.
 Sobivasse rühma saad end kirja
 panna koguduse kantseleis (tel 7 420
 258 või tartu.pauluse@eelk.ee).
 Kirjuta palun oma nimi, sünniaeg,
 telefon(id), klass koolis, kui käid, ja
 rühm, kuhu tuled.

Esimesed tunnid on 5. oktoobril.

Kõik tunnid algavad kell 11.00:

2–4 aastased (Kirsika Berit Reino)

5–6 aastased (Aino-Liisa Petolai)

I–II klass (Pirjo Roots)

ja Annely Tubin)

III–V klass (Anu Seppa

ja Angela Ploomi)

VI–VIII klass (Katrin Burman)

5. oktoobril kell 10 alustab Tiina

Luhametsa juhatusel ka **lastekoor**.

Kõik uued lauljad on teretulnud.

EELK noorte Piibli- ja misjonikursus

Alates 27. septembrist 2019 Kose
 pastoraadis. 18-30 aastastele noortele.
 Lähem info: facebook.com/eelkpmk

Kontserdid

T. **10. sept** kell 18 Pärdi päevad 2019,
 Nargenfestival. Tallinna Kammer-
 orkestri ette astuvad sopran Maria
 Listra ning viiulisolistid, isa ja poeg
 Harry ja Robert Traksmann. Orkestri-
 teoste vahel jagavad kammerlikumat
 meeolelu tšellist Leho Karin ja
 pianist Marrit Gerretz-Traksmann.
 Dirigent Tõnu Kaljuste. Kavas on
 Arvo Pärdi looming. Pilet 20€/35€.

L. **28. sept** kell 19 „Vikel Sukkel”.
 Kristlik folkmuusika. Tasuta.

Pauluse

noortepäevad

27.-29. septembril ootavad koguduse
 noored külla sõpru nii Eesti kui Soome
 kogudustest kui kõiki uusi huvilisi.
 Noortepäevade teema on „Mina teen
 kõik uueks!” Koos arutame, mida ja
 kuidas Jumal meie elu muudab ning
 mida uut ta meile pakub. Laupäeval
 kell 19 annab kirikus kontserdi
 kristlik folkbänd „Vikel Sukkel”.
 Registreerumine on alanud. Info:
<http://tartupauluse.ee/paulusepaevad>

Pühapäevakooliga matkale!

EELK Tartu Pauluse pühapäevakooli
 lõikustänapüha matk on 13. okt. 2019
 Selli-Sillaotsa õpperajal (4,7 km).
 Oodatud on nii pühapäevakooli
 lapsed, nende sõbrad ja pere liikmed
 kui ka kõik teised matkahuvilised.

Kell 10:00 on jumalateenistus Tartu
 Pauluse kirikus ning selle järel ühine
 supisöömine kiriku tiibhoone saalis.
 Matkarajale palume kaasa võtta oma
 võileib ja midagi juua. Osavõtt on
 tasuta. 7. oktoobriks palume endast
 teada anda koguduse kantseleis või e-
 mailiga: pirjo.roots@eelk.ee Lisaks
 palume endast märku anda nii neil,
 kellel transport puudub kui ka neil,
 kelle autos on vabu kohti. Tee-
 juhtideks on metsateadlane Ivar Sibul
 ja putukateadlane Angela Ploomi.

Eduard Salumäe 100

28. septembril möödub 100 aastat
 Eduard Salumäe sünnist. Kell 12 on
 sel puhul palvus tema haua Maarja
 surnuaial ning kell 13 esitletakse
 Maarja kirikus raamatut „Ma nägin
 üht valget kirikut. Mälestusi, meenu-
 tusi ja materjale õpetaja Eduard
 Salumäe 100-ndale sünniaastapäeva-
 le mõeldes.”

Eduard Salumäe sündis Tähtvere
 vallas ja ristiti Maarja koguduses. Ta
 osales Pauluse koguduse noortetöös
 ja laulatati Pauluse kirikus. Hiljem
 teenis ta kirikuõpetajana Paistu,
 Kodavere, Alatskivi, Tarvastu, Leesi,
 Loksa, Tapa ning kõige kauem, üle 30
 aasta Kuusalu kogudust.